

---

**УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ**

---

УДК 369.3(477)

**О. В. Товстиженко**, к. е. н., доцент,  
**Т. В. Міхеєнко**, к. е. н., доцент,  
**К. Ю. Сіренко**, к. е. н.

**ОСОБЛИВОСТІ РЕФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ СОЦІАЛЬНОГО СТРАХУВАННЯ  
НА ВИПАДОК БЕЗРОБІТТЯ**

**Анотація.** Наведено динаміку основних показників ринку праці в Україні та визначено негативні тенденції, що стримували розвиток вітчизняної економіки та ринку праці зокрема, доведено, що система соціального страхування на випадок безробіття потребує реформування, впровадження нових шляхів та методів, котрі дозволять працювати службі зайнятості більш результативно.

**Ключові слова:** безробіття; соціальний захист; зайнятість; ринок праці.

**Е. В. Товстыженко**, к. э. н., доцент,  
**Т. В. Михеенко**, к. э. н., доцент,  
**К. Ю. Сиренко**, к. э. н.

**ОСОБЕННОСТИ РЕФОРМИРОВАНИЯ СИСТЕМЫ СОЦИАЛЬНОГО СТРАХОВАНИЯ  
НА СЛУЧАЙ БЕЗРАБОТИЦЫ**

**Аннотация.** Приведена динамика основных показателей рынка труда в Украине и определены негативные тенденции, которые сдерживали развитие отечественной экономики и рынка труда в частности, доказано, что система социального страхования на случай безработицы требует реформирования, внедрения новых путей и методов, которые позволят работать службе занятости более результативно.

**Ключевые слова:** безработица; социальная защита; занятость; рынок труда.

**E. V. Tovstyzhenko**, Candidate of Economic Sciences,  
Associate Professor,  
**T. V. Mihyeyenko**, Candidate of Economic Sciences,  
Associate Professor,  
**K. Y. Sirenko**, Candidate of Economic Sciences

**FEATURES REFORM OF SOCIAL INSURANCE AGAINST UNEMPLOYMENT**

**Abstract.** An dynamics of the main indicators of the labor market in Ukraine and identified the negative trends that hindered the development of the national economy and the labor market in particular, proved that the system of social insurance against unemployment needs reform, new ways and methods that will work employment service more effectively.

**Keywords:** unemployment; social security; employment; labor market.

**Актуальність теми дослідження** Досягнення високого рівня зайнятості – одна з основних цілей макроекономічної політики держави. Економічна система, що створює додаткову кількість робочих місць, ставить задачу збільшити кількість суспільного продукту і тим самим у більшому ступені задовольнити матеріальні потреби населення. При повній зайнятості обсяг виробництва є максимально можливим. Тому він називається потенційним і вимірюється за допомогою потенційного валового внутрішнього продукту. В умовах неповної зайнятості фактичний обсяг виробництва менший від потенційного, тобто при неповному використанні наявних ресурсів робочої сили (безробітті) система працює не досягаючи границі своїх виробничих можливостей.

**Постановка проблеми.** Чималі втрати безробіття наносить життєвим інтересам людей, не

---

**УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ**

---

даючи їм прикласти своє уміння в тому роді діяльності, у якому людина може найкращим чином виявити себе, через що людина переносить серйозний психологічний стрес.

**Аналіз останніх досліджень і публікацій.** Протягом багатьох років проблеми природи і принципів справедливого й ефективного управління працею були предметом досліджень багатьох мислителів і вчених, таких як Бондар Н., Васечко Л., Діденко Ю., Колосок А., Маршавін Ю., Нагорний В., Столяров В., радянський економіст Струмилін С. Г., Шаварина Н. П., Юрах В., Юрій С. І. та інші. В умовах економічної кризи особливо нагальною є потреба у дослідженні проблем зайнятості, які склалися на ринку праці України, зокрема варто приділити увагу пошуку надійних джерел фінансового забезпечення страхових резервів на випадок безробіття.

**Виділення недосліджених частин загальної проблеми.** Запропоновано створення за німецьким зразком Національного агентства зайнятості на базі наявної системи служби зайнятості (за допомогою розробленого Міністерством соціальної політики законопроекту «Про Національне агентство зайнятості»).

**Постановка завдання.** Метою статті є аналіз та оцінка основних показників ринку праці в Україні та визначення негативні тенденцій, що стримували розвиток вітчизняної економіки та ринку праці.

**Виклад основного матеріалу.** В умовах сталого розвитку актуальним є всебічний аналіз соціально-економічних явищ та процесів, що впливають на конкурентоспроможність вітчизняної економіки. Одним з найбільш вагомих чинників, що впливає на макроекономічну стабільність, та найважливішим індикатором стану ринку праці та економіки, в цілому, є рівень безробіття. Безробіття в Україні склалося під дією комплексу суб'єктивних та об'єктивних факторів: скорочення реальних обсягів виробництва; структурна перебудова економіки; банкрутство підприємств; зниження інвестиційної активності; трансформація відносин власності. Тому доцільно буде проаналізувати динаміку основних показників ринку праці в Україні в 2013-2015 роках (таблиця 1). Кількість економічно активного населення України в 2013-2015 роках щороку мала тенденцію до зниження, так – в 2014 році кількість економічно активного населення у віці 15-70 років знизилася на 4,3%, а в 2015 році відносно 2013 року – на 13,1%. Трохи меншими темпами знизилась кількість економічно активного населення у працездатного віку – майже на 2% в 2014 році та більш ніж на 10% в 2015 році відносно базового року. Тобто, рівень економічної активності населення у віці 15-70 років зменшився з 65% до 62,4% в 2014-2015 роках від всього населення даного віку, а працездатного віку – з 73,1% до 71,4% в 2014 році та до 71,5% в 2015 році.

Протягом 2013-2015 років також значно зменшилась кількість зайнятого населення в Україні – у віці 15-70 років на 6,4% в 2014 році та на 14,9% в 2015 році (тобто з 60,3% від загальної кількості населення даної вікової групи до 56,6% в 2014 році та до 56,7% в 2015 році), а працездатного віку – на 3,9% в 2014 році та на 12% в 2015 році відносно 2013 року (з 67,4% від всього працездатного населення до 64,5% в 2014 році та до 64,7% в 2015 році).

На відміну від кількості економічно активного та зайнятого населення в Україні протягом 2013-2015 років, кількість безробітних безупинно зростала, хоча в 2015 році темпи росту трохи уповільнилися – в 2014 році кількість безробітних у віці 15-70 років та безробітних працездатного віку зростає більш ніж на 20%, а у 2015 році відносно 2013 року – майже на 10% (відповідно на 9,6% та 9,5%). Хоча і, кількість безробітних зростала, кількість безробітних працездатного віку, які зареєструвалися у державній службі зайнятості зменшилася більш ніж на 5% (в 2014 році рівень безробіття населення у віці 15-70 років та працездатного віку до населення відповідної вікової групи різко зріс – відповідно з 7,2% до 9,3% та з 7,7% до 9,7%, а в 2015 році трохи зменшився відповідно до 9,1% та 9,5%, тоді як рівень зареєстрованого безробіття населення працездатного віку в 2013-2014 роках був на рівні 2,4% від населення даної вікової групи, а в 2015 році трохи збільшився до 2,7%), що пов'язано передусім з різною швидкістю пошуку роботи (як правило, більш швидше знаходять роботу безробітні, що не скористалися послугами центру зайнятості).

Крім того, безробітні мають більші шанси при працевлаштуванні на роботу отримати її, якщо вони не зверталися до центру зайнятості, оскільки майже кожен роботодавець надає перевагу саме таким безробітним через думку про їх більшу цілеспрямованість (не більше 11-12%, а в

## УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ

деяких місяцях близько 3-4%, від зареєстрованих безробітних щомісяця працевлаштувує(державна служба зайнятості).

Таблиця 1

### Динаміка основних показників ринку праці України в 2013-2015 роках [7]

Показники	Одиниця виміру	2013 р.	2014 р.	2015 р.	Темпи росту до 2013 року, %	
					2014	2015
Економічно активне населення	в серед. за період, тис. осіб	-	-	-	-	-
у віці 15-70 років		20824,6	19920,9	18097,9	95,7	86,9
працездатного віку		19399,7	19035,2	17396,0	98,1	89,7
Зайняте населення	в серед. за період, тис. осіб	-	-	-	-	-
у віці 15-70 років		19314,2	18073,3	16443,2	93,6	85,1
працездатного віку		17889,4	17188,1	15742,0	96,1	88,0
Кількість населення віком 15-70 років, зайнятого у неформальному секторі економіки	в серед. за період, тис. осіб	4805,9	4540,9	4303,3	94,5	89,5
Безробітне населення (за методологією МОП)	в серед. за період, тис. осіб	-	-	-	-	-
у віці 15-70 років		1510,4	1847,6	1654,7	122,3	109,6
працездатного віку		1510,3	1847,1	1654,0	122,3	109,5
зареєстроване у державній службі зайнятості, працездатного віку		487,6	458,6	461,1	94,1	94,6
Кількість незайнятих громадян, які перебували на обліку в державній службі зайнятості впродовж року	в серед. за період, тис. осіб	1537,4	1468,5	1435,2	95,5	93,4
з них працевлаштовані		541,9	494,6	444,7	1,3	2,1

Також, причиною є те, що більша кількість вакансій в центрах зайнятості передбачає занижену заробітну плату – мінімальна заробітна плата за великої кількості обов'язків, що в результаті змушує безробітних шукати роботу самим через неофіційні сайти та газети, де є інформація щодо наявних вакансій.

Високий рівень безробіття українців, пов'язаний зі зниженням попиту роботодавців в працівниках в 2013-2015 роках також підтверджує збільшення навантаження зареєстрованих безробітних на 10 вільних робочих місць, так в 2013 році навантаження складало 103 особи на 10 вільних робочих місць (з них найбільше навантаження було на посади кваліфікованих робітників сільського і лісового господарств, риборозведення та рибальства – 340 осіб на 10 вільних місць, технічних службовців – 180 осіб, робітників з обслуговування і експлуатації технологічного устаткування – 157 осіб, управителів – 121 особа та найпростіших професій – 119 осіб), в 2014 році – вже 145 осіб на 10 вакантних посад (робітники с/г і лісового господарства – 671 особа, управителі – 219 осіб, технічні службовці – 202 особи та робітники з обслуговування та експлуатації технологічного устаткування – 180 осіб), тоді як в 2015 році 189 осіб (робітники с/г та лісового господарства – 740 осіб, управителі – 352 особи, найпростіші професії – 262 особи, технічні професії – 256 осіб).

Серед регіонів навантаження зареєстрованих безробітних на 10 вільних робочих місць (вакантних посад) в 2014 році порівняно з 2013 роком значно збільшилося у Івано-Франківській (з 334 до 520 осіб), Запорізькій (з 237 до 857 осіб), Луганській (з 305 до 1008 осіб) та Черкаській (з 430 до 653 осіб) областях. Разом з тим у Вінницькій (з 784 до 611 осіб), Тернопільській (з 142 до 126 осіб) і Хмельницькій (з 755 до 753 осіб) областях спостерігалось скорочення цього показника.

Найбільше навантаження спостерігалось в 2013 році в Вінницькій та Хмельницькій областях, тоді як найменше – в м. Києві (12 осіб), Дніпропетровській (44 особи), Одеській (64 особи), Харківській (71 особа) та Київській областях (75 осіб). В 2014 році дана структура значно змінилася – на 10 вакантних посад припадало 1008 осіб в Луганській області, 857 осіб в Запорізькій, 753 особи в Хмельницькій, 653 особи в Черкаській, 611 осіб в Вінницькій та 520 осіб в Івано-Франківській областях. Як і в попередньому році, найменше навантаження на 10 вакантних по-

---

**УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ**

---

сад мало м. Київ (23 особи), Дніпропетровська (61 особа) та Одеська області (69 осіб).

В 2015 році найбільше навантаження зареєстрованих безробітних на 10 вільних робочих місць спостерігалось у Запорізькій (1846 осіб) і Луганській (1400 осіб) областях, а найменше у м. Києві (43 особи). Майже по всіх областях України спостерігалось різке зростання навантаження, що є наслідком важкої політичної та економічної ситуації в країні впродовж останніх двох років.

Таким чином, аналіз сучасного стану ринку праці в Україні показав, що до сьогодні ринок праці України залишається фрагментарним, розбалансованим і малоефективним.

Своєчасним надходженням інформації до споживачів робочої сили та її носіїв займаються центри зайнятості населення. За роки створення мережі центрів (а нині їх в Україні трохи більше 500) вдалося значною мірою забезпечити їх необхідною технікою, підготувати кадри. Незважаючи на це, останнім часом, діяльність центрів зайнятості в Україні стала менш ефективною через негативні процеси в українській економіці.

За останні 3 роки в Україні загалом, було чимало проблем та негативних тенденцій, що стримували розвиток економіки та ринку праці, основними з яких є:

- зниження обсягів виробництва промислової продукції через відсутність замовлень, у тому числі державних, та низький попит населення на товари місцевих товаровиробників;
- відсутність дешевих кредитних ресурсів для промислового, будівельного комплексу міста та підприємництва;
- тіньова зайнятість та низький рівень оплати праці найманих працівників;
- невідповідність напрямів та обсягів професійної підготовки молодих людей потребам ринку праці.

Починаючи з 2015 року в сфері державного регулювання розпочалася розробка реформи сфери зайнятості, основою якої є створення за німецьким зразком Національного агентства зайнятості на базі наявної системи служби зайнятості (планується це зробити за допомогою розробленого Міністерством соціальної політики законопроекту «Про Національне агентство зайнятості», хоча з дня оголошення готовності даного законопроекту пройшло більше, ніж пів року, а до Верховної Ради він і досі не надійшов – така затримка передусім пояснюється розробниками підготовкою інших законопроектів та їх затвердження для внесення до Верховної Ради даного законопроекту). Основними причинами створення нової служби зайнятості стали зменшення довіри до старої, погіршення політичної ситуації в країні, збільшення кількості внутрішніх переселенців у зв'язку з проведенням АТО та криза легальної зайнятості.

Дане агентство повинно не лише змінити назву старої служби зайнятості на нову, але і змінити функціональну складову. Так, передбачається, що воно втілить передовий досвід європейських країн і діятиме за принципом кадрового агентства з підбору персоналу. Тобто, основою роботи «нової» служби зайнятості, у зв'язку з великою розбалансованістю між попитом і пропозицією на ринку праці, повинна стати професійна підготовка та перепідготовка безробітних з подальшим обов'язковим працевлаштуванням цих безробітних на роботу за зміненою спеціальністю (так, вже в 2015 році кількість безробітних, що пройшли професійну підготовку та перепідготовку значно збільшилася).

Крім зміни профорієнтації більшості безробітних, передбачається також створення єдиної бази даних вакансій та резюме з повним доступом до неї шукачів роботи та роботодавців (при чому, всі повідомлення дискримінаційного характеру за віком чи статтю на цьому сайті видалятимуться автоматично, а роботодавців, які виставлятимуть вакансії з такими запитами, каратимуть), а також середньострокове та короткострокове прогнозування ринку праці спеціально для абітурієнтів (знаючи які професії будуть найбільш затребувані на ринку праці в найближчі роки дозволить абітурієнтам більш ефективно обрати професію, що в подальшому спростить їм процес пошуку роботи).

Також основними нововведеннями в Національному агентстві зайнятості будуть:

- акцент у практичній роботі агентства буде надаватися активному посередництву та регулюванню ринку праці за допомогою новітніх інформаційних технологій;
- очікується більш активна підтримка підприємницьких ініціатив зареєстрованих безробіт-

---

**УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ**

---

них;

– особливу увагу агентство приділить працевлаштуванню молоді, тобто громадян віком до 24 років (залучення випускників до роботи на умовах стажування за взірцями Німеччини і Румунії);

– очікується більш активний пошук роботи для членів особистих селянських господарств, учасників АТО, внутрішньо переміщених осіб та інших найменш захищених осіб;

– оплачувані громадські роботи стануть обов'язковими до виконання (при чому, їх кількість очікується значно збільшити), а у разі відмови будуть відмовляти в виплаті допомоги по безробіттю;

– зміни також зазнають молоді працівники-стажисти – якщо зараз на умовах стажування наймаються тільки студенти, які отримують наступний кваліфікаційний рівень, то відповідно до законопроекту, до них додається також молодь, які закінчили вищі навчальні заклади або звільнилася з військової служби, крім того, ніяких прав при звільненні вони майже не матимуть – можуть звільнити без вихідної допомоги, без терміну попередження та незважаючи на наявність дітей чи вагітності;

– законопроект передбачає аутсоринг послуг, тобто можливість конкуренції агентства з приватними компаніями з працевлаштування – якщо приватна компанія працює більш ефективно і якісно, то вона має право на частину надходжень, що збирає фонд соціального страхування;

– активна робота з усіма випускниками шкіл – передбачається проведення різноманітних тестів випускників для визначення їх здібностей та інформування їх про найбільш популярні професії та про професії, що мають найбільшу потребу в працівниках в найближчі 3-5 років.

Дана реформа сфери зайнятості має як позитивні моменти, так і негативні. Звичайно ж, державна політика зайнятості повинна бути активною, що є позитивом даної реформи, але виконання певної частини задуманих нововведень в сучасних умовах майже не можливо без чіткого визначення механізму їх виконання (так, наприклад, аутсоринг послуг – хто буде і за якою схемою визначати яка компанія більш ефективна, а яка – ні; в даному випадку може виникнути велика імовірність кумівства та корупції зі сторони визначателя. Дане нововведення буде ефективним тільки у випадку прозорості механізму обрання кращої компанії.

Найголовніше в даній реформі уникнення результатів нинішньої системи – більша частина вакансій нинішніх центрів зайнятості передбачає невисокий рівень заробітної плати (в більшості випадків мінімальну заробітну плату), а найбільш оплачувані роботи пропонуються в різноманітних неофіційних газетах та електронних ресурсах через те, що пропонується зарплата в конвертах. Процес стимулювання роботодавців пропонувати роботу з білою заробітною платою даний законопроект не передбачає, що звичайно є значним мінусом.

Незважаючи на порівняно значну кількість мінусів даної реформи, вона повинна стати доволі ефективною (хоча за відсутності бажання змінювати щось в існуючій системі може призвести просто до заміни однієї вивіски на іншу). Розробники даного законопроекту не значно поспішають (більш ніж пів року було оголошено про готовність даного законопроекту для подання до Верховної Ради на затвердження, а і досі нічого не зроблено для цього), хоча провести дану реформу необхідно якомога швидше через неефективність існуючої системи та погіршення в останні 3 роки ситуації на ринку праці.

**Висновки.** Основними причинами реформи служби зайнятості, що передбачається провести в найближчий рік можна вважати зменшення довіри до старої, погіршення політичної ситуації в країні, збільшення кількості внутрішніх переселенців у зв'язку з проведенням АТО та криза легальної зайнятості.

Дана реформа передбачає багато нововведень в діяльність центрів зайнятості (зміна проф-орієнтації більшості безробітних, створення електронного ресурсу з інформацією про всі наявні вакансії та резюме безробітних, короткострокове та середньострокове прогнозування ринку праці, посилення страховий принцип виплати допомоги по безробіттю, більш активна підтримка підприємницьких ініціатив, обов'язковість оплачуваних громадських робіт, аутсоринг, зменшення прав молодих працівників-стажистів та інше), хоча має значну кількість недоліків. Незважаючи на це, дана реформа повинна стати доволі ефективною, але в тому разі, якщо буде детально

## УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ

продумано механізми реалізації певних моментів законопроекту. Після заяви Міністерства соціальної політики про готовність законопроекту «Про Національне агентство зайнятості» пройшло більш ніж пів року, а він і досі не внесений на розгляд до Верховної Ради, що є свідченням неквапливості його розробників та про неготовність даної реформи до її втілення.

### Література

1. Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття : Закон України від 02.03.2000 № 1533-III. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1533-14>.
2. Про зайнятість населення : Закон України від 05.07.2012 № 5067-VI : станом на 01.01.2013 р. // Відомості Верховної Ради (ВВР). – 2013, –№ 24, – Ст. 243 – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/5067-17>.
3. Про Державну службу зайнятості : Указ Президента України від 16.01.2013 № 19/2013. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/19/2013>.
4. Деякі питання державного управління у сфері зайнятості : Постанова Кабінету міністрів України від 5 березня 2014 року №90. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/90-2014-p>.
5. Про затвердження Програми сприяння зайнятості населення та стимулювання створення нових робочих місць на період до 2017 року : Постанова Кабінету Міністрів України від 15.10.2012 № 1008. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/1008-2012-p>.
6. Про бюджет Фонду на 2014 рік : Постанова Правління Фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття №369 від 9.12.13р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.dcz.gov.ua/doccatalog/document?id=313440>.
7. Статистичні дані щодо ринку праці України : Офіційний сайт. – Режим доступу : [http://www.dcz.gov.ua/control/uk/statdatacatalog/list/category?cat\\_id=30543](http://www.dcz.gov.ua/control/uk/statdatacatalog/list/category?cat_id=30543).

### References

1. Pro zahalnooboviazkove derzhavne sotsialne strakhuvannia na vypadok bezrobittia : Zakon Ukrainy vid 02.03.2000 # 1533-III [On Compulsory State Social Unemployment Insurance: The law of Ukraine from 02.03.2000 number 1533-III]. Retrieved from : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1533-14>.
2. Pro zainiatist naselennia : Zakon Ukrainy vid 05.07.2012 # 5067-VI : stanom na 01.01.2013 r [On Compulsory State Social Unemployment Insurance: The law of Ukraine from 02.03.2000 number 1533-III]. Vidomosti Verkhovnoi Rady (VVR). – Bulletin of the Verkhovna Rada of Ukraine (VVR). 2013, № 24, Art. 243 Retrieved from : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/5067-17>.
- 3..Pro Derzhavnu sluzhbu zainiatosti : Ukaz Prezydenta Ukrainy vid 16.01.2013 # 19/2013. [On State Employment Service: Presidential Decree of 16.01.2013 № 19/2013]. Retrieved from : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/19/2013>.
4. Deiaki pytannia derzhavnogo upravlinnia u sferi zainiatosti: Postanova Kabinetu ministriv Ukrainy vid 5 bereznia 2014 roku #90. [Some issues of public administration in the field of employment: Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine on March 5, 2014 №90]. Retrieved from : <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/90-2014-p>.
5. Pro zatverdzhennia Prohramy spriannia zainiatosti naselennia ta stymuliuвання створення novykh robochykh mist na period do 2017 roku : Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 15.10.2012 # 1008. [On the Population Employment Assistance Program approval and stimulation the creation of new jobs in the period up to 2017: Resolution of the Cabinet of Ministers]. Retrieved from : <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/1008-2012-p>.
6. Pro biudzhet Fondu na 2014 rik: Postanova Pravlennia Fondu zahalnooboviazkovoho derzhavnogo sotsialnogo strakhuvannia Ukrainy na vypadok bezrobittia #369 vid 9.12.13r. [On the Fund budget for 2014: Resolution of the Board of the Fund of obligatory state social insurance of Ukraine against unemployment № 369 from 9.12.13]. Retrieved from : <http://www.dcz.gov.ua/doccatalog/document?id=313440>.
7. Statystychni dani shchodo rynku pratsi Ukrainy : Ofitsiynyi sait. [Statistical data on the labor market in Ukraine: official website]. Retrieved from : [http://www.dcz.gov.ua/control/uk/statdatacatalog/list/category?cat\\_id=30543](http://www.dcz.gov.ua/control/uk/statdatacatalog/list/category?cat_id=30543).

Надійшла 06.08.2016

### Бібліографічний опис для цитування :

Товстиженко, О. В. Особливості реформування системи соціального страхування на випадок безробіття / О. В. Товстиженко, Т. В. Міхєнко, К. Ю. Сіренко // Науковий вісник Полісся. – 2016. – № 3 (7). – С. 140-145.